

Hjem > Kvægafgiftsfonden > 2013 > Overvågning af smitsomme kvægsygdomme > Årsager til smitte med B-streptokokker skal findes inden for besætningen

Årsager til smitte med B-streptokokker skal findes inden for besætningen

Ny undersøgelse tyder på, at det er ikke udefra kommende faktorer, der primært afgør risikoen for, om en besætning smittes med B-streptokokker. Afgørende er rutinerne omkring hygiejnen indenfor besætningen.

Kvægafgiftsfonden

Mælkeafgiftsfonden

Risikoen for at besætninger bliver smittet med B-streptokokker i Danmark er blevet undersøgt for perioden 2000 – 2009¹. Undersøgelsen viser, at der i 2005-2009 sås en øget forekomst af nyinficerede besætninger i forhold til perioden 2000-2005. Omsætning af dyr og kontakt mellem besætninger ser ikke ud til at være en væsentlig årsag til denne stigning. Den nye undersøgelse tyder derimod på, at de primære årsager til den øgede smitte skal findes indenfor besætningerne. Der er udelukkende tale om dyrkningsundersøgelser.

Fundene understøttes af en anden undersøgelse² af isolater fra tankmælksundersøgelser i 2009, hvor man fandt, at de hyppigste stammer af B-streptokokker var undertyperne ST 1 (28%) og ST 23 (23%), der begge tidligere er fundet i tilknytning til humane infektioner. Stammer af CC 67, der betegnes som et oprindeligt bovint kompleks, blev derimod ikke fundet. Den tredje hyppigste stamme var ST 103, der af og til er isoleret fra mennesker, en kat og et marsvin og malkekøveg. Der er altså al mulig grund til at tænke på mennesker som mulig smitterisiko, når det drejer sig om B-streptokokker. Det blev allerede understreget af Livoni og Mølgaard i 1965 og af Nielsen i 1987. Det er også kendt at op mod 30-40 % af mennesker er raske smittebærere af B-streptokokker i svelget, endetarmen eller urinvejene.

Fokus på hygiejnen

Selvom det stadig ikke er muligt at udpege enkelte risikofaktorer indenfor besætningen, må det således især dreje sig om forhold knyttet til hygiejnen ved omgang med køerne. Særlig opmærksomhed bør der være omkring forbedring af hygiejnen ved malkning, ligesom man bør være opmærksom på at undgå overførsel af smitte ved CMT test og gennemførelse af andre kliniske undersøgelser af yver.

Der er selvfølgelig også fortsat al mulig grund til at advare mod indkøb af køer med B-streptokokker. Ved handel med kreaturer, er det derfor en forudsætning at spørge til problemer med B-streptokokker og samtidig kontrollere status i CHR registeret

I det følgende skitseres mere detaljeret en række mulige forbedringsområder omkring hygiejne i besætningen:

Brug handsker

Sørg for hyppig håndvask med desinfektion ved arbejdet med dyrene.

Brug handsker under malkning, og HUSK hyppig vask af handsker. Skift gerne handsker under malkningen. Også omhyggelig hygiejne og brug af handsker ved CMT-test eller andre yverundersøgelser er vigtig. Besætningen bør have sin egen CMT-væske og -plade.

Undersøg aldrig yver uden håndvask og handskeskift. Specielt hvis yverundersøgelser og CMT-test foretages samtidigt med andre nykælverundersøgelser.

Hav fokus på god pattehud med pattesalve og plejemiddel i pattedyt efter malkningen.

Sæt hurtigt ind ved patteinfektioner med virus, som f.eks. falske kokopper og herpes mammilitis. Brug pattedyt efter malkning med kendt effekt på virus.

Sektioner og malk de køer til sidst, som har høje celletal eller infektioner med smitsomme bakterier.

Endelig er det vigtigt at påbegynde pattedyt med jod (eller produkt med lignende garanteret effekt). Ved det mindste tegn på yverproblemer med B-streptokokker, *Stafylokokkus aureus* eller *Mycoplasma bovis*. Pattedyt efter malkning vil være et vigtigt middel til at begrænse nysmitte i alle besætninger, med mindre det er meget sikkert at årsagerne til yverinfektioner i besætningen kun skyldes miljøbakterier.

¹Mweu, M.M., Nielsen, S.S., Halasa, T., Toft, N., Spatiotemporal patterns, annual baseline and movement-related incidence of *Streptococcus agalactiae* infection in Danish dairy herds 2000 - 2009, Preventive Veterinary Medicine. 2013. <http://dx.doi.org/10.1016/j.prevetmed.2013.10.020>.

²Ruth N. Zadoks, John R. Middleton, Scott McDougall, Jorgen Katholm & Ynte H. Schukken. Molecular epidemiology of mastitis pathogens of dairy cattle and comparative relevance to Humans. 2011. J Mammary Gland Biol Neoplasia, DOI 10.1007/s10911-011-9236-y.

Livoni P. og A. Mølgaard. Gruppe B Streptokokkinfektioner hos mennesker og hos kvæg. Medlemsblad for Den danske Dyr lægeforening, 1965, 48, 871-880

Nielsen L. Gruppe B-streptokokker hos mennesker som årsag til mastitis hos kvæg. 1987 Dansk Vet Tidsskrift. 70, 154 - 157

Gå til [CHR registret](#)